

Universitat
de les Illes Balears

UNIEVIG 2025

Universitat d'Estiu d'Estudis de Violència de Gènere

30 anys de Beijing: desafiaments actuals
en la prevenció de la violència de gènere

cursosestiu.uib.cat

Càtedra d'Estudis de
Violència de Gènere

Servei
d'Activitats
Culturals

Govern de les
Illes Balears

Institut
Balear de
la Dona

contra la violència de gènere

Universitat
d'estiu

Direcció: Capilla Navarro Guzmán (directora de l'Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB) i Pamela Barone (subdirectora de l'Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB).

Coordinació: Lucía Álvarez Selva (tècnica d'igualtat de la Càtedra d'Estudis de Violència de Gènere, finançada per l'Institut Balear de la Dona), Aligi Molina Suárez (tècnic d'igualtat de l'Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB) i Enrique Urbano Ángel (tècnic d'igualtat de l'Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB).

Dates: del 8 a l'11 de juliol de 2025

Lloc: edifici Sa Riera (carrer de Miquel dels Sants Oliver, s/n, Palma)

Horari: de 9.30 a 13.30 hores i de 16 a 19 hores

Durada: 25 hores

Nombre de crèdits ECTS de la UIB: 1

Nota important: el certificat que permetrà accedir al crèdit ECTS es concedirà a les persones que assisteixin al 80%, com a mínim, del total de les hores lectives programades i que elaborin una memòria descriptiva d'una de les sessions.

Nombre d'hores de formació permanent de professorat de la Conselleria d'Educació: 20 hores

Matricula: fins a l'1 de juliol de 2025

Nombre de places: 99

Objectius

La Universitat d'Estiu d'Estudis de Violència de Gènere (UNIEVIG), que enguany duu per títol «30 anys de Beijing: Desafiaments Actuals en la Prevenció de la Violència de Gènere», es planteja com un espai de trobada i reflexió crítica entorn dels avenços, límits i reptes actuals en la lluita contra les violències masclistes. Aprofitant el marc commemoratiu de les tres dècades transcorregudes des de la IV Conferència Mundial sobre la Dona de Beijing (1995), aquesta universitat d'estiu es proposa actualitzar el debat, connectar-lo amb els problemes presents i generar espais d'aprenentatge compartit entre acadèmia, institucions i activisme feminista.

Els objectius principals d'aquesta iniciativa són analitzar els desafiaments contemporanis en la prevenció de la violència de gènere en diversos àmbits —com l'adolescència, la cultura jurídica o la coordinació institucional—, donar visibilitat a bones pràctiques i experiències locals, fomentar la formació especialitzada i crítica del professorat i les persones professionals, així com promoure l'ús de llenguatges culturals i creatius per abordar aquestes temàtiques de manera innovadora i compromesa. A més, cerca potenciar la creació de xarxes i aliances entre diferents agents socials implicats en la lluita contra la violència de gènere.

Metodologia

Pel que fa a la metodologia, la UNIEVIG es decanta per un enfocament interdisciplinari i participatiu, i combina formats acadèmics amb propostes culturals i vivencials. Durant quatre jornades, es desenvolupen conferències a càrrec de persones expertes reconegudes, taules rodones amb representants de l'àmbit institucional i social, així com tallers pràctics i activitats culturals que permeten una aproximació més vivencial a les violències masclistes. El programa inclou també espais com el cinefòrum, la literatura feminista o l'escolta activa de pòdcasts, que obren nous llenguatges per al debat i la sensibilització.

Aquest model metodològic pretén facilitar la transmissió de coneixement teòric i promou la implicació activa de les participants, afavoreix el diàleg entre diferents disciplines i sabers, i estimula una actitud crítica i transformadora davant les violències masclistes. Les pauses i els espais informals també es conceben com a oportunitats per al debat, la reflexió i la creació de vincles entre les assistents, de manera que consoliden la UNIEVIG com una experiència formativa integral i comunitària.

Continguts

Dimarts, 8 de juliol

9 hores Lliurament de material

9.30 hores Inauguració a càrrec de:

- Dr. Jaume Carot Giner, rector de la Universitat de les Illes Balears
- Sra. Catalina Maria Salom Niell, directora de l'Institut Balear de la Dona
- Dra. Capilla Navarro Guzmán, codirectora de la UNIEVIG

10 - 11.15 hores Conferència inaugural: «Ayer y hoy de la violencia de género: ¿estamos retrocediendo?», a càrrec de **Susana Gisbert Grifo**, llicenciada en Dret per la Universitat Literària de València (1989) i fiscal des de 1992, amb destinacions a Castelló, Gandia i València, on es troba actualment. Fiscal delegada de tutela penal de la igualtat i contra la discriminació des del maig de 2019. Fiscal portaveu de la Fiscalia Provincial de València des del juny de 2018 fins al maig de 2019 i fiscal especialista de la secció de violència sobre la dona (des de la seva creació), i anteriorment, també des de la seva creació, de la secció de violència domèstica d'aquesta fiscalia. Va formar part del grup d'experts de la Conselleria de Sanitat de la Comunitat Valenciana i del grup d'experts de la Diputació de València. Duu a terme tasques de docència i especialització en violència de gènere amb col·lectius professionals, com ara advocats, policies i personal sanitari, i participa amb assiduïtat en actes de sensibilització en instituts, associacions de dones i ajuntaments, on imparteix xerrades o tallers. Així mateix, participa en el programa Educant en Justícia Igualitària, promogut per l'Associació Dones Jutgesses i adreçat a adolescents. Va ser vocal electa del Consell Fiscal els anys 2000 i 2001, com a representant de la Unió progressista de Fiscals. I així mateix, ha estat candidata a magistrada del Tribunal Constitucional el 2017, designada de les Corts Valencianes.

Presenta: Capilla Navarro Guzmán, directora de l'Oficina per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes de la UIB

11.45 – 13.30 hores Conferència: «L'imaginari masclista a la cultura jurídica», a càrrec de **Caterina Canyelles Gamundí**, doctora en Antropologia Social i Cultural per la Universitat de Barcelona i enginyera tècnica en Informàtica de Gestió per la Universitat Politècnica de Catalunya. També ha cursat un màster en Antropologia i Etnografia per la Universitat de Barcelona i un postgrau en Estudis de Gènere a la Pontificia Universitat Catòlica del Perú.

El seu treball d'investigació se centra en la relació entre la violència, l'accés a la justícia i els drets humans des d'una perspectiva feminista. Compagina la recerca amb la docència en centres de secundària i universitats, i forma part del Grup de Recerca en Antropologia Jurídica (GRAJ) de l'Institut Català d'Antropologia.

La seva tesi doctoral ha donat lloc al seu assaig més recent, *Machismo y cultura jurídica: Etnografía del proceso judicial de violencia de género*, publicat en castellà per l'editorial Virus. Anteriorment, ja havia abordat aquestes temàtiques a la seva tesina *Subvertint l'ordre de gènere hegemònic*, centrada en l'experiència de les preses del Partit Comunista del Perú - Sendero Luminoso.

Presenta: Carme Isern Mas, professora de l'àrea de Filosofia Moral de la UIB

16 - 19 hores Cinefòrum: *Ellas hablan* (2022), a càrrec de Marta Fernández Morales i M. Isabel Menéndez Menéndez.

Marta Fernández Morales és doctora per la Universitat d'Oviedo i professora titular en aquesta mateixa institució, on actualment imparteix docència al grau d'Estudis Anglesos i al Màster Oficial en Gènere i Diversitat, i forma part del grup de recerca HEAL (*Health, Environment, Arts and Literature*), que treballa en el camp de les Humanitats Mèdiques.

La seva recerca se centra en l'anàlisi de manifestacions culturals nord-americanes des d'una perspectiva de gènere, especialment en la literatura, el cinema i la televisió. És autora de cinc llibres i editora de vuit més.

Ha estat investigadora principal de dos projectes d'R+D+I i ha participat com a investigadora en set projectes nacionals i dos d'internacionals. Té, a més, un fort compromís amb la transferència de coneixement en espais com aquest cinefòrum, i es declara feminista per consciència, per convicció i per necessitat.

M. Isabel Menéndez Menéndez, catedràtica de Comunicació Audiovisual i Publicitat a la Universitat de Burgos, és doctora en Filosofia, màster en Estratègia i Creativitat en Publicitat i Llicenciada en Periodisme.

La seva trajectòria investigadora s'ha centrat en l'anàlisi feminista de les indústries culturals, amb un interès especial en la representació de gènere, principalment en el cinema i la televisió, però també en la publicitat, les xarxes socials, la música, la fotografia i el periodisme. Com a resultat d'aquesta recerca, ha publicat més de dos-cents textos, entre articles, ressenyes, llibres i capítols de llibre.

Presenta: Maria Bel Pocoví Riera, cap del Servei de Comunicació de la UIB

Dimecres, 9 de juliol

9.30 - 11.15 hores Conferència: «Discriminación y violencia en el deporte femenino», a càrrec de **Lucila Pascua**, personal docent i investigadora del Departament de Psicologia de la Universitat Catòlica Sant Antoni de Múrcia (UCAM). És psicòloga general sanitària, cursa el Màster en Intervenció en Violència de Gènere (VIU) i actualment fa el doctorat a la Universitat Complutense de Madrid, centrat en dones, esport d'alt nivell i salut mental.

A més de la seva trajectòria acadèmica i professional, té una carrera esportiva destacada. Ha estat jugadora internacional de bàsquet amb la selecció espanyola, amb la qual va disputar 244 partits, incloent-hi tres Jocs Olímpics (Atenes, Pequín i Río), on va aconseguir una medalla de plata a Río 2016 i diplomes olímpics en les altres dues edicions. També ha participat en cinc campionats d'Europa i quatre campionats del món amb la selecció.

En la seva carrera de clubs, ha disputat més de 600 partits a la lliga femenina, i ha guanyat una lliga, dues copes de la Reina, una Supercopa d'Espanya i una competició europea. Entre els nombrosos reconeixements, destaquen una Medalla de Plata i una de Bronze de la Reial Ordre del Mèrit Esportiu.

Presenta: Catalina Rigo Mulet, professora de l'àrea de Psicologia Social de la UIB

11.45 - 13.30 hores Taula rodona: «Meses locals de coordinació i prevenció de la violència de gènere».

Modera: Carme Vidal Mangas, infermera especialista en Infermeria Familiar i Comunitària i professora del Departament de Medicina de la UIB.

Hi participaran:

- **Raquel Herrezuelo Sáez**, psicòloga i agent d'igualtat de la taula Roques Llises, de la Mancomunitat Pla de Mallorca.
- **Xesca Vila Cànaves**, treballadora social i agent d'igualtat de la taula Pla, de la Mancomunitat Pla de Mallorca.
- **Iolanda Cirer Sotos**, treballadora social i coordinadora de la Unitat d'Igualtat i Abordatge de les Violències Masclistes, de la Mancomunitat Pla de Mallorca.

16 - 19 hores Taller de literatura: «La narrativa española actual y las violencias contra las mujeres (materiales, psicológicas y simbólicas)», a càrrec d'**Isabelle Touton** i **Ángela Martínez Fernández**.

Isabelle Touton, doctora per la Universitat de Toulouse amb el treball «La imagen del Siglo de Oro en la novela histórica contemporánea». És professora titular a la Universitat Bordeaux Montaigne i hispanista. Treballa des dels estudis culturals sobre literatura i narrativa visual espanyola (còmic, humor gràfic i documental) i amb una mirada sociològica sobre el camp literari, el feminisme, i els moviments socials espanyols actuals. És autora d'*Intrusas. 20 entrevistas a mujeres escritoras* (2018), entre altres publicacions relacionades amb les representacions polítiques del passat o de l'actualitat en la narrativa, el còmic i l'humor gràfic, així com qüestions de gènere, cultura feminista i l'Espanya post-15M en el camp literari.

Ángela Martínez Fernández és professora ajudant doctora en la Universitat de les Illes Balears i doctora en Literatura Espanyola per la Universitat de València amb la tesi «Si nos permiten hablar. Repensando la narrativa contemporánea desde la condición de clase (2020)». Ha publicat articles acadèmics sobre narrativa, poesia i teatre espanyol contemporani, memòria històrica, escriptura de dones en el període republicà i narracions obreres en revistes internacionals. Així mateix, ha coordinat monogràfics en revistes com *Hispanic Issues*, *Anclajes*, *Bulletin of Spanish Studies*, *Mélanges*, *Ínsula o Cultura de la República*. Ha estat membre de l'equip editorial de *Kamchatka*. Revista de anàlisi cultural des del 2015 fins al 2019 i, posteriorment, de

Pasavento. Revista de Estudios Hispánicos. També és autora del poemari Huracanes en la periferia (2024, La Oveja Roja).

Presenta: Ruth Escribano Dengra, coordinadora de l'Oficina de Cooperació al Desenvolupament i Solidaritat de la UIB

Dijous, 10 de juliol

9.30 - 11.15 hores Conferència: «Violencia contra las mujeres en la pornosfera», a càrrec de **Lydia Delicado Moratalla**, investigadora i professora del Departament de Geografia Humana i de l'Educació de la Universitat d'Alacant (UA).

És doctora en Estudis Interdisciplinaris de Gènere, màster d'Ensenyament i llicenciada en Geografia per la Universitat d'Alacant. També és postgraduada en Gestió del Territori: Urbanisme, Paisatge i Medi Ambient per la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Investiga i escriu sobre estudis feministes i de dones.

Ha escrit i editat el llibre *La pornografia, un problema social global: didàctica feminista* (Editorial Octaedre), publicat al març de 2025. Ha publicat una trentena de treballs de recerca feminista en revistes acadèmiques i llibres nacionals i internacionals.

Ha estat investigadora principal del projecte de recerca «Los retos de la pornografía en la sociedad digital. Propuestas didácticas para abordar sus problemáticas en las aulas de ciencias sociales y humanas de educación superior», finançat per la UPNA (2023-2024). També ha participat com a investigadora en el projecte «Los derechos de las mujeres en la sociedad digital», liderat per la Universitat de Granada.

Presenta: Sandra Sedano Colom, professora del Departament de Pedagogia Aplicada i Psicologia de l'Educació en el grau d'Educació Social de la UIB.

11.45 - 13.30 hores Conferència: «Los retos actuales para prevenir las violencias machistas en la adolescencia», a càrrec de **Carmen Ruiz Repullo**, llicenciada en Ciències Polítiques i Sociologia per la Universitat de Granada, amb formació especialitzada en gènere a través del Màster GEMMA i el títol d'Experta en Igualtat.

La seva trajectòria investigadora s'ha centrat en la violència de gènere en l'adolescència, i hi destaquen estudis qualitatius com «Voces tras los datos» i la seva

coordinació del Programa IRENE sobre violència sexual en joves. Ha estat professora a universitats com la Pablo de Olavide i la de Granada, i imparteix docència en màsters de gènere en diverses institucions.

Ha participat en projectes de recerca d'R+D+I i de cooperació internacional, i ha intervingut en més de 30 congressos, molts dels quals com a ponent convidada. A més, ha impartit més de 300 formacions i ha col·laborat en la creació de materials educatius per a secundària.

Ha rebut premis com el Meridiana (2017), el reconeixement de la Subdelegació del Govern a Granada (2021) i el Premi Córdoba en Igualtat (2023). És autora d'una àmplia producció científica, que inclou quatre estudis sobre violència de gènere juvenil, 25 capítols de llibre, vuit articles i més de 390 cites a Google Scholar.

Presenta: Maria Homar Canyelles, professora i coordinadora d'igualtat a l'IES Antoni Maura

19 - 21 hores (Sala d'actes de l'ed. Gaspar Melchor de Jovellanos, campus de la UIB).

Monòleg: *No solo duelen los golpes*, a càrrec de **Pamela Palenciano**, comunicadora i actriu d'origen andalús. És llicenciada en Comunicació Audiovisual per la Universitat de Màlaga.

L'any 2007 va viatjar a El Salvador, on, impactada per la realitat social d'aquest país centreamericà, va decidir quedar-hi una «temporada». Allà va fer les primeres passes en el teatre amb l'obra *Maquila*, de la companyia La Cocina Teatro. Aquesta obra va posar de manifest el potencial de Pamela, que va ser convidada a participar en dues obres més amb la companyia espanyola salvadorenca Los Perdidos Teatro.

L'any 2011 va fundar la companyia Teatro del Azoro, amb la qual va presentar l'obra *Los más solos*, que ha rebut elogis i una molt bona acollida en diversos festivals internacionals de teatre, entre els quals el FIT de Cadis.

Actualment, és reconeguda com un referent del moviment feminista —i de moltíssimes dones—, així com del moviment social i artístic a Espanya i Llatinoamèrica.

L'espectacle teatral *No solo duelen los golpes* narra la vivència personal de l'actriu durant la seva primera relació de parella, que va tornar violenta al llarg dels sis anys que va durar. Aquest monòleg unipersonal —amb pinzellades d'autoficció— ens connecta amb la història universal de les violències masclistes i la construcció d'estereotips que generen la desigualtat que permet exercir la violència sobre una altra persona, en tots els nivells.

Divendres, 11 de juliol

9.30 - 11.15 hores Taller col·loqui: «Masculino universal. El universo de los videojuegos», a càrrec de **David Santos Velado**, doctor en Estudis de Gènere per la Universitat Autònoma de Madrid, amb una tesi centrada en la construcció de la masculinitat als videojocs.

Prèviament, es va formar en Antropologia Social i Cultural (grau, UCM), Gestió Publicitària (màster, UCM) i Estudis de Gènere (màster, UNED). La seva trajectòria professional s'ha desenvolupat principalment en l'àmbit de la intervenció socioeducativa, amb un focus en la igualtat, la prevenció de la violència de gènere i les violències digitals. També ha treballat en programes de prevenció d'addiccions, assetjament i gestió emocional amb població adolescent.

Actualment, és responsable de sensibilització a Diaconía España, on dissenya i implementa accions formatives i campanyes de conscienciació sobre drets humans i tracta de persones, combinant un enfocament feminista, la creativitat i l'anàlisi crítica dels nous entorns digitals.

Presenta: Miquel Far Ferrer, professor de l'àrea de Psicologia Social de la UIB

11.45 – 13.30 hores Episodi especial del pòdcast *Les dislèxiques també som persianes*, a càrrec de **Gal·la Peire, Lluki Portas i Marina Salas**. Aquest pòdcast, creat per elles juntament amb les seves companyes Aina Juanet i Carme Isern, genera una conversa d'estiu durant tot l'any, una excusa per provocar trobades entre amigues neurodivergents.

És una plataforma de visibilització, reflexió i diàleg al voltant dels oficis vinculats i imprescindibles per fer possible la creació artística i el sector cultural. Fet íntegrament per un equip de dones, sovint analitza l'impacte de la seva feina, les bones pràctiques i les noves (i velles) maneres de relacionar-s'hi, tant laboralment com personalment.

Ho fan amb convidades artistes, productores, dramaturgues, mediadores, gestores, programadores, tècniques, etc. I, sobretot, parlen de temes que les afecten, preocupen i entusiasmen.

Actualment, el programa s'emet des dels estudis d'IB3 Ràdio cada dilluns a les 18 hores, dins el programa *L'Aviador*.

Universitat
de les Illes Balears